

VANHUSNEUVOSTO

Aika: 18.1.2016 klo 9:30-11

Paikka: Poske, Rovakatu 3 / Mahdollisuus etäyhteyteen

Osallistujat:

Kemi: vanhusneuvoston puheenjohtaja Arja Ketola
Posio: vanhusneuvoston sihteeri Sari Ylisirniö (mielenterveyskuntoutujien virike- ja päivätoiminnan ohjaaja)
Ylitornio: vanhusneuvoston varapuheenjohtaja Veijo Lehtonen, vanhusneuvoston jäsen Ritva Eronen (diakoni)
Utsjoki: vanhusneuvoston puheenjohtaja Marjut Mellanen, vanhusneuvoston jäsen Marketta Vuolab, vanhusneuvoston sihteeri Taina Jylhä (avopalveluohjaaja) ja kehittäjätyöntekijä Sari Tapiola SenioriKaste-hanke
Inari: Vanhusneuvoston puheenjohtaja Ritva Savela, vanhusneuvoston varapuheenjohtaja Eero Kyttä, vanhusneuvoston jäsen Sirkka Seurujärvi
Salla: vanhusneuvoston puheenjohtaja Antero Miettinen
Tervola: vanhusneuvoston puheenjohtaja Seija Ylipelto
Enontekiö: vanhusneuvoston puheenjohtaja Onni Niemelä
Pelkosenniemi: vanhusneuvoston puheenjohtaja Marja-Liisa Oinas
Kemijärvi: vanhusneuvoston puheenjohtaja Helena Alatarvas
Tornio: vanhusneuvoston puheenjohtaja Eila Järvinen
Rovaniemi: sosiaalityön opiskelija, Napapiirin omaishoitajat ry ja Virtu.fi harjoittelija Katri Mustakangas, projektipäällikkö Leila Mukkala ja kehittäjäsosiaalityöntekijä Tuula Anunti SenioriKaste-hankkeesta

1. Vanhuspalveluiden nykytilanne ja kuntien kehittämistyön kohdentaminen Projektipäällikkö Leila Mukkala, SenioriKaste-hanke

Asiakasprosessityöryhmä on Lapin sairaanhoitopiirin perusterveydenhuollon nimeämä ikäihmisten palveluja suunnitteleva työryhmä. Työryhmä on koottu kuntien nimeämistä asiantuntijoista. Asiakasprosessityöryhmän tehtävänä on sosiaali- ja terveyspalveluiden suunnittelu, miten ne tullaan tuottamaan tulevassa sote palvelussa.

Asiakasprosessityöryhmän puheenjohtajana on toiminut palvelualuepäällikkö Johanna Lohtander, Rovaniemen kaupungista. Työryhmän varapuheenjohtajana ja jäsenenä toimii perusturvajohtaja Lahja Harju Kolarin kunnasta. Työryhmän koordinaattorina toimii SenioriKaste-hankkeen projektipäällikkö Leila Mukkala. Asiakasprosessityöryhmän jäsenistöä: lääkäri Arja Mustamo, Rovaniemi & laitoshoidon johtaja Jaakko Seppänen, Inari & avopalveluohjaaja Taina Jylhä, Utsjoki & hoiva- ja hoitotyönjohtaja, Rauni-Maaria Kesälahti, Kemijärvi & vanhustyön johtaja Inga Mukku, Sodankylä & asumispalveluohjaaja Anne Ikonen, Pello & hoivapalvelupäällikkö Katja Hietanen, Kittilä & lääkäri Marjukka Haanpää, Kittilä &

ylilääkäri Riitta Pirilä, LSHP & saamenkieliset palvelut, Pia Ruotsala, Saamelaiskäräjät & järjestöedustaja Tuija Saarelainen-Stark, Rovaniemen Settlement Ry & koulutus- ja tutkimusorganisaatiot Meeri Puhakka, Lapin ammattiopisto & toimintakyvyn edistäminen ja kuntoutuksen työryhmän edustaja Kati Korva ja Anna Markoff.

Nordic Healthcare Group Oy (NHG) on suomalainen terveystyö- ja sosiaalipalveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen erikoistunut toimija ja sen konsulttipalveluja on hyödynnetty asiakasprosessityöryhmässä. Konsultit ovat olleet mukana uusien palvelukokonaisuuksien toimintojen suunnittelussa. Asiakasprosessityöryhmän tuottamaa tietoa Lapin tilanteesta ja palvelukokonaisuuksien toimintojen suunnittelusta tuodaan kevään aikana tiedoksi vanhusneuvostoille. Asiakasprosessityöryhmässä on tehty ”Nykytilakuvaus vanhuspalveluiden osalta Lapissa”.

Raportti löytyy osoitteesta http://www.sosiaalikallega.fi/hankkeet/seniorikaste/vanhustyonjohtajat/nykytilakuvaus_vanhuspalvelut

Välikangas Katariina ympäristöministeriöstä on haastatellut SenioriKaste-hankkeen projektipäällikkö Leila Mukkalaa ympäristöministeriön selvityksiin liittyen - ”kuntien toiminta ikääntyneiden kotona asumisen tukemisessa ja elinympäristöjen kehittämisessä”. Koko maahan kaavaillaan alueellisen vanhusneuvoston toimintamallia, joten hankkeessa kehitettävä alueellisen vanhusneuvoston toimintamalli nähtiin erittäin tärkeänä asiana ja toiveena oli, että alueellisen vanhusneuvoston toimintaa kehitetään eteenpäin. Tarvitaan lähipalveluja pohtivia vanhusneuvostoja, tarvitaan myös alueellisia vanhusneuvostojen toimintamalleja. Alueellisen vanhusneuvoston toiminnan kehittäminen Lapissa nähtiin erittäin tärkeänä asiana.

Kommenttikierros kuntiin:

Inari: Asiakasprosessityöryhmästä puuttuu vanhusneuvostojen edustus kokonaan. Jos asiat tuodaan vain tiedoksi vanhusneuvostoille, niin vaarana on, että ei ymmärretä virka- ja teknologiakielellä tehtyjä suunnitelmia ja työryhmän jäseniltä voi jäädä ruohonjuuritason näkemys kokonaan pois. Vanhusneuvostoilla olisi paremmat mahdollisuudet vaikuttaa tällaisissa työryhmissä, kuin kunnallisesti.

Pelkosenniemi: Pelkosenniemen vanhusneuvoston puheenjohtaja toimii ikäihmisten työryhmässä varajäsenenä. Tähän saakka työryhmässä on tehty nykytilan kuvausta.

Tervola: Tervolassa terveyskeskuksen yhteydessä on eriasteisia vanhusten taloja, kunnassa hoidetaan hyvin muistisairaita vanhuksia.

- Kemi: Hyvä asia, että työryhmissä on vanhusneuvoston edustajia.
- Posio: Kunnassa on kohtalainen vanhusten palvelujen tilanne, vuoden alussa sosiaali- ja terveyspalvelut on yksityistetty kunnassa.
- Salla: Sallassa kehitetään palveluseteliä sivukyliin.
- Kemijärvi: Alueellisen vanhusneuvoston toimintana saataisiin hyvät käytännöt esiin kunnista ja kaikkien käyttöön.
- Utsjoki: Suomessa voisi olla jonain päivänä valtakunnallinen vanhusneuvosto. Yhtenäiset tavoitteet ja käytänteet alueelliselle vanhusneuvostotoiminnalle muodostuvat pikku hiljaa.
- Enontekiö: Pikkukylässä vanhusten huolehtiminen pelaa aika hyvin, pienemmällä paikkakunnalla on turvallisempaa asua, naapurit pitävät huolen ja kunnissa on enemmän yhteisöllisyyttä. Hallitus on ottanut pois rahaa vanhustenhuollosta, tämä vaikuttaa siihen, miten asioita järjestetään kunnissa.

Mitä alueella olevia hyviä käytänteitä ja toimintamalleja omassa kunnassa, jotka olisi hyvä levittää koko lapin alueelle?

- Pelkosenniemi: kotihoito, kaikki 65-vuotiaat ovat voineet hankkia kunnan piikkiin paikallisesta kaupasta liukuesteet
- Inari: Vanhuspalvelustrategian laatimisessa on kuunneltu yli 65-vuotiaita. Kysely palvelujen tarpeesta lähetettiin kaikille yli 65-vuotiaille, kyselyssä käsiteltiin palvelujen tarpeita nyt ja viiden vuoden päästä vastaajan omaan arvioon perustuen. Kyselyllä selvitettiin, mitä tullaan tarvitsemaan (eri asumismuodot, kuntoutus, kotipalvelu jne). Kunnassa on jo useita vuosia lisätty joka vuosi henkilöstöä sosiaalipuolelle ja varauduttu näin tulevaan palvelujen tarpeen lisääntymiseen. Eri hallintokunnat ovat ottaneet elinkaariajattelun huomioon palvelujen suunnittelussa.
- Tornio: Kaiken lähtökohta on ihminen, vanhus itse. Kun vanhus tulee ensimmäisen kerran hakemaan palvelua, niin kohtaaminen tässä vaiheessa, kuulluksi tuleminen ja ennaltaehkäisevä ote ovat tärkeitä asioita.
- Tervola: Terveyskeskuksen toimintapäivät pidetään tiistaina ja keskiviikkona. Ikäihmiset tulevat koulukyytien mukana toimintapäiville (laulua, jumppaa jne.). Terveyskeskuksen fysioterapeutti järjestää useita kertoja viikossa kuntosalijumppaa ja laatii jokaiselle oman ohjelman.

- Kemi: Palveluntarpeen arviointi ja kotihoito. Vanhusneuvosto pitää kerran kuussa keskustelukahvilaa eri teemalla.
- Posio: Eri eläkeläisjärjestöt ovat aktiivisia ja järjestävät viriketoimintaa ja aktiviteetteja, kansalaisopistossa on paljon tarjontaa.
- Salla: Laitoshoito vähenee ja kotikuntoutusta täytyy kehittää. Ruokahuolto askarruttaa tulevaisuudessa, miten se saadaan toimimaan sivukylillä.
- Kemijärvi: Muistisairaiden hoidon kehittäminen on käynnistynyt ja kotipalvelujen kehittäminen on menossa eteenpäin.
- Utsjoki: Vanhusneuvosto on parin vuoden ajan pitänyt liikuntatoimen kanssa ikäihmisten liikuntapäivää. Liikuntatoimi on saanut rahaa kuljetuksiin ja vanhusneuvosto on järjestänyt ruokailun. Osallistujia on ollut yli 50. Ensin on pidetty liikunnallinen osuus, sitten ruokailu ja ruokailun jälkeen on järjestetty vielä ohjelmaa (esim. srk/opiskelijat). Liikuntatoimi on ollut mukana kehittämässä ikäihmisten asioita.

Mitä alueella olevia hyviä käytänteitä ja toimintamalleja omassa kunnassasi on, joita olisi hyvä levittää koko lapin alueelle?

Lähetä tietoa tästä toimintamallista tai käytännöstä sähköpostilla projektipäällikkö Leila Mukkalalle 31.1.2016 mennessä osoitteeseen: leila.mukkala@poskelappi.fi